

Používanie videokonferencie

pri vykonávaní dôkazov v občianskych
a obchodných veciach podľa nariadenia Rady
(ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001

Praktická príručka

Európska justičná sieť
v občianskych a obchodných veciach

Tento dokument vypracovali útvary Komisie a Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci (<http://ec.europa.eu/civiljustice>).

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci uznáva výhody, ktoré môže priniesť videokonferencia pri vykonávaní dôkazov v cezhraničných prípadoch, a preto vypracovala túto príručku s cieľom poskytnúť praktické informácie, ktoré majú pomôcť sudcom vo väčšej miere využívať videokonferenciu pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach podľa nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001.

V rámci akčného plánu v oblasti európskej elektronickej justície sa členské štáty ďalej dohodli na spolupráci s cieľom podporovať využívanie videokonferencie a vymieňať si skúsenosti a osvedčené postupy. Takáto spolupráca sa uskutočňuje v rámci existujúceho právneho rámca a rešpektujú sa pri nej procesné záruky zavedené na úrovni členských štátov ako aj Európskej únie.

V dôsledku toho sa vypracovala príručka a brožúra o používaní videokonferenčných zariadení pri cezhraničných súdnych konaniach v Európskej únii.

Účelom tohto dokumentu je doplniť uvedené informácie.

Úvod

V prípade napadnutia prípadu je často potrebné, aby súd vykonal dôkaz na preukázanie nároku. Dôkaz sa môže vykonať rôznymi spôsobmi a niekedy je potrebné vypočuť určité osoby ako svedkov alebo znalcov. Vykonanie dôkazu sa komplikuje, keď sa dôkaz musí vykonať v inej krajine. Prekážkou môže byť fyzická vzdialenosť medzi súdom a osobou, ktorú je potrebné vypočuť, a rozdiely v pravidlách a predpisoch jednotlivých jurisdikcií.

Z tohto dôvodu Rada Európskej únie ako jeden z prvých nástrojov justičnej spolupráce v občianskych veciach prijala nariadenie (ES) č. 1206/2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach. Hoci sa táto brožúra zameriava na nariadenie (ES) č. 1206/2001, je

dôležité uviesť, že ustanovenia týkajúce sa dôkazov existujú aj v iných nástrojoch. Napríklad podľa článku 9 nariadenia (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, súd alebo tribunál určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Môže pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom písomného vyhlásenia svedkov, znalcov alebo strán, a čo je dôležité, môže taktiež pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

Vzhľadom na výhody, ktoré môže videokonferencia poskytnúť pri vykonávaní dôkazov v cezhraničných prípadoch, Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci (ďalej len „EJS pre občianske veci“) vypracovala túto brožúru s cieľom poskytnúť praktické informácie, ktoré majú pomôcť sudcom vo väčšej miere využívať videokonferenciu. ●

Nariadenie (ES) č. 1206/2001

Toto nariadenie stanovuje procesné pravidlá na uľahčenie vykonávania dôkazov v inom členskom štáte. Nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2004 v celej únii vo všetkých členských štátoch okrem Dánska. Vo vzťahoch medzi príslušnými členskými štátmi nahrádza Haagsky dohovor z roku 1970.

Praktickú príručku, ktorá obsahuje podrobnosti o nariadení, možno nájsť na tejto adrese:

http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_taking_evidence_sk.pdf

Samotné nariadenie možno nájsť na adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:04:32001R1206:SK:PDF>

Nariadenie sa vzťahuje iba na občianske a obchodné veci a nemôže sa uplatniť na vykonanie dôkazu, ktorý nie je určený na použitie v súdnom konaní, ktoré sa začalo alebo sa má začať. V nariadení sa stanovujú dva hlavné spôsoby vykonania potrebného dôkazu. Prvým spôsobom je podľa **článku 10** prípad, keď súd v jednom členskom štáte požiada súd

v inom členskom štáte o vykonanie dôkazu. Druhý spôsob podľa **článku 17** umožňuje súdu v jednom členskom štáte so súhlasom dožadovaného členského štátu vykonať dôkaz priamo v danom členskom štáte.

Informácie o príslušných súdoch v jednotlivých členských štátoch a požiadavkách jednotlivých jurisdikcií možno nájsť v Európskom justičnom atlase na adrese:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sk.htm

Ak sa dožadovaný súd zaviazá vykonať dôkaz v mene dožadujúceho súdu podľa **článkov 10 až 12**, takýto dôkaz sa vykoná podľa právneho poriadku dožadovaného členského štátu a môže podliehať donucovacím prostriedkom.

Ak dožadujúci súd chce vykonať dôkaz priamo podľa **článku 17**, musí podať žiadosť ústrednému orgánu alebo príslušnému orgánu dožadovaného členského štátu. Existujú len obmedzené dôvody, na základe ktorých sa takáto žiadosť môže odmietnuť, a to ak žiadosť nespadá do

predmetu úpravy tohto nariadenia, neobsahuje všetky potrebné informácie alebo je v rozpore so základnými princípmi právneho poriadku dožadovaného členského štátu. Pri rozhodovaní o tom, či vyhovieť žiadosti podľa **článku 17**, ústredný orgán dožadovaného členského štátu môže stanoviť podmienky, za ktorých sa môže dôkaz vykonať. V prípade, že sa takáto žiadosť uzná, je povinnosťou žiadajúceho súdu určiť a zabezpečiť osobu alebo osoby, ktoré majú vykonať dôkaz. Dôležitým rozdielom, ktorý sa vzťahuje na priamy výkon dôkazu, je skutočnosť, že sa môže vykonať iba na dobrovoľnom základe bez uplatnenia donucovacích prostriedkov. Ak žiadosť predpokladá výsluch osoby, je povinnosťou žiadajúceho súdu informovať túto osobu o jej právach. ●

Využívanie videokonferencie

V nariadení sa odporúča používať komunikačné technológie pri vykonávaní dôkazov, najmä prostredníctvom videokonferencie a telekonferencie. EJS pre občianske veci podporila používanie videokonferencie prostredníctvom praktických ukážok na svojom výročnom stretnutí v Lisabone v roku 2006 a informovaním svojich členov o videokonferenčných zariadeniach v jednotlivých členských štátoch. Informácie o tom, ktoré sudy sú vybavené videokonferenčnými zariadeniami, možno nájsť aj v Európskom justičnom atlase.

Od júna 2007 Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci posudzovala vývoj v oblasti elektronickej justície, ktorý zahŕňa aj používanie videokonferencií. Zástupcovia všetkých členských štátov a inštitúcií EÚ podporili rozvoj používania videokonferencie v cezhraničných prípadoch. Pracovná skupina pre elektronickej justíciu pôsobiaca v rámci Rady vypracovala príručku a brožúru, ktoré sa zaoberajú

používaním videokonferenčných zariadení pri cezhraničných súdnych konaniach v Európskej únii. Táto praktická príručka slúži na doplnenie tejto práce.

Napriek tejto podpore a doposiaľ vykonanej práci zameranej na podporu využívania videokonferencie je zrejmé, že videokonferencie sa v členských štátoch nepoužívajú dôsledne. Vzhľadom na výhody, ktoré môže videokonferencia priniesť pri vykonávaní dôkazov v cezhraničných prípadoch, EJS pre občianske veci vypracovala túto brožúru s cieľom poskytnúť praktické informácie, ktoré majú pomôcť sudcom vo väčšej miere využívať videokonferenciu.

Hoci sa prijalo politické rozhodnutie o zohľadňovaní rôznych aspektov spôsobu vykonávania dôkazov v závislosti od toho, či ich vykonal dožiadaný súd v mene žiadajúceho súdu alebo priamo dožadujúci súd, je zrejmé, že nariadenie (ES) č. 1206/2001 počíta s väčším využívaním modernej technológie na uľahčenie vykonávania dôkazov. V odôvodnení

8 sa uvádza, že „efektívnosť súdneho konania v občianskych alebo obchodných veciach vyžaduje, aby sa zasielanie a vykonávanie dožiadaní o vykonanie dôkazu uskutočňovalo v priamom styku a najrýchlejším možným spôsobom medzi súdmi členských štátov“.

Najúčinnější spôsob priameho výkonu dôkazu je prostredníctvom videokonferencie. V opačnom prípade musí svedok cestovať na dožadujúci súd v inej krajine alebo súdny úradníci musia cestovať za svedkom. Tým sa očividne predlžuje konanie a zvyšujú jeho náklady. Videokonferencia predstavuje lacné a účinné riešenie týchto problémov. Hoci v niektorých rodinných veciach by sa mohli objaviť citlivé problémy, v prípade ktorých by videokonferencia možno nebola vhodným prostriedkom, v prevažnej väčšine prípadov v oblasti pôsobnosti nariadenia by používanie videokonferencie na výsluch nemalo predstavovať žiadne prekážky.

Videokonferenčné zariadenia nie sú inštalované na všetkých občianskych súdoch vo všetkých členských štátoch, ale v niektorých

členských štátoch by bolo pravdepodobne možné použiť nainštalované vybavenie v iných miestnych zariadeniach, napríklad na trestných súdoch, vo väzniciach alebo v súkromných zariadeniach, kde je videokonferenčné zariadenie k dispozícii. Niektoré členské štáty majú mobilné jednotky a zariadenia sa dajú často prenajať. Postupom času bude pravdepodobne stále viac súdov disponovať potrebnými zariadeniami. Čím bude väčší dopyt po videokonferenciách zo strany miestnych súdov, tým je pravdepodobnejšie, že tieto zariadenia budú dané k dispozícii.

Súd, ktorý chce vykonať dôkaz výsluchom svedka v inom členskom štáte, tak môže urobiť podľa **článku 17** nariadenia. Výhodou takéhoto dožiadania je, že dôkaz sa môže vykonať podľa právneho poriadku dožadujúceho štátu. Žiadosť sa musí zaslať ústrednému orgánu alebo príslušnému

orgánu dožiadaného členského štátu na tlačive I uvedenom v prílohe. Ústredný orgán alebo príslušný orgán by mal do 30 dní informovať dožadujúci súd, či sa žiadosť prijala, a ak áno, za akých podmienok. Ak sa žiadosť o priamy výkon dôkazu prijala, je povinnosťou dožadujúceho súdu určiť a zabezpečiť osobu alebo osoby, ktoré majú vykonať dôkaz. Dožadujúci súd je aj povinný informovať svedka, že výsluch sa vykoná na dobrovoľnom základe.

Videokonferenciu možno použiť aj na základe **článkov 10 až 12** nariadenia, pokiaľ určitý súd požiada súd v inom členskom štáte, aby pre neho vykonal dôkaz. Od dožiadaného súdu sa vyžaduje, aby vybavil žiadosť do 90 dní od jej doručenia. Urobí tak podľa právneho poriadku svojho členského štátu. Dožadujúci súd môže žiadať, aby sa dožiadanie vykonalo v súlade s osobitným postupom za predpokladu,

že nie je nezlučiteľný s právnym poriadkom členského štátu dožiadaného súdu alebo z dôvodu závažných praktických problémov. V takýchto prípadoch môžu byť účastníci a ich prípadní právni zástupcovia dožadujúceho súdu prítomní na výsluchu buď osobne alebo prostredníctvom videokonferencie za predpokladu, že takáto účasť je povolená podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu. Dožiadaný súd určí podmienky, za ktorých sa môžu na vykonaní dôkazu podieľať. ●

Praktické úvahy

Pri rozhodovaní o tom, či a ako vykonať dôkaz prostredníctvom videokonferencie, vyvstáva niekoľko otázok. Tieto otázky sú spolu s odpoveďami uvedené ďalej v texte. Ďalšie informácie o situácii v jednotlivých členských štátoch možno nájsť v informačných listoch v Európskom justičnom atlase pre občianske veci¹.

1

Ako zistím, či členský štát povoľuje buď účasť na videokonferencii alebo priamy výkon dôkazu prostredníctvom videokonferencie?

Overte si informácie uvedené v informačnom liste daného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

2

Existujú nejaké obmedzenia, pokiaľ ide o druh dôkazu, ktorý sa môže vykonať, alebo miesto, na ktorom by sa mal uskutočniť výsluch prostredníctvom videokonferencie v konkrétnom členskom štáte?

Overte si informácie uvedené v informačnom liste daného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

3

Kde možno nájsť informácie o príslušných súdoch podľa nariadenia?

Súdy, ktoré určili členské štáty, možno nájsť na webovej lokalite

Európskeho justičného atlasu:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/cc_searchmunicipality_sk.jsp#statePage0

4

Kde nájdem kontaktné údaje o ústrednom orgáne alebo príslušnom orgáne iného členského štátu?

Tieto informácie môžete tiež nájsť na webovej lokalite

Európskeho justičného atlasu:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_sk.htm

5

Ak ústredný orgán alebo príslušný orgán schváli žiadosť o priamy výkon dôkazu podľa článku 17 prostredníctvom

videokonferencie, ako zistím, kde sa nachádza najbližší súd alebo iné priestory vybavené videokonferenčnými zariadeniami pre osobu, ktorá sa má vypočuť?

Tieto informácie možno nájsť na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_sk.htm

8

¹ Tieto informácie sú k dispozícii na strane „Vykonávanie dôkazov“ („Informácie členských štátov“) na adrese: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_sk.htm

6

Kde sa dozviem, v ktorom jazyku mám dožiadanie podať?

Odpoveď možno nájsť v oddiele „Informácie členských štátov“ na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_otherinfo_sk_sk.htm

7

Aké tlačivá mám použiť na podanie žiadosti?

Ak sa podáva žiadosť o účasť na vykonaní dôkazu prostredníctvom videokonferencie podľa

článkov 10 až 12, treba vyplniť tlačivo A. Žiadosti o vykonanie dôkazu podľa **článku 17** treba podať na tlačive I. Tieto tlačivá a všetky ostatné tlačivá podľa nariadenia možno nájsť, vyplniť a preložiť na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_filling_sk_sk.htm

8

Kde sa dozviem, či iný členský štát bude požadovať náhradu nákladov?

Overte si informácie uvedené v informačnom liste daného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

9

Kto je zodpovedný za informovanie osoby, ktorá sa má vypočuť, že sa má dostaviť na výsluch?

Vo všeobecnosti platí, že keď sa podáva žiadosť o účasť na výsluchu podľa **článkov 10 až 12**, potrebné opatrenia vykoná dožiadaný súd. V prípade, že dožiadanie o priamy výkon dôkazu schváli členský štát podľa **článku 17**, tento členský štát obvykle ponechá na dožadujúcom členskom štáte, aby nadviazal potrebné kontakty a vykonal potrebné opatrenia. Overte si informácie pre jednotlivé členské štáty na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

10

Ako možno overiť totožnosť osoby, ktorá sa má vypočuť?

Overte si informácie uvedené v informačnom liste daného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

11

Je možné alebo povolené urobiť záznam z výsluchu?

Overte si informácie uvedené v informačnom liste daného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

12

Podľa akého právneho poriadku sa vykoná dožiadanie?

Ak súd požiada o účasť na videokonferencii podľa

článkov 10 až 12, uplatňuje sa právny poriadok dožiadaného členského štátu. Dožadujúci súd však môže požiadať o osobitný postup upravený jeho právnym poriadkom a dožiadaný súd vyhovie takejto požiadavke, pokiaľ tento postup nie je nezlučiteľný s jeho právnym poriadkom alebo z dôvodu závažných praktických problémov.

V prípade prijatia žiadosti o priamy výkon dôkazu podľa **článku 17** dožadujúci súd vykoná dožiadanie v súlade s právnym poriadkom svojho členského štátu, pod podmienkou, že sa neuplatnia žiadne donucovacie prostriedky.

13

Ako zistím, v akom jazyku by sa mal uskutočniť výsluch, a ak sú potrební tlmočníci, kto je zodpovedný za ich zabezpečenie?

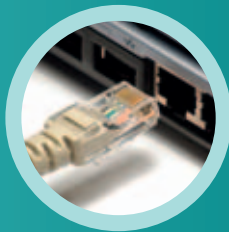
Vo všeobecnosti platí, že ak dožiadaný súd vykonáva dôkaz podľa **článkov 10 až 12**, výsluch sa uskutoční v jazyku tohto súdu. Ďalšie informácie o využití tlmočníkov a jazyku, ktorý by sa mal použiť na priamy výkon dôkazu podľa **článku 17**, sú uvedené v časti vyhradenej príslušnému členskému štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

14

Aké ďalšie informácie bude vyžadovať iný členský štát?

Overte si informačný list príslušného členského štátu na webovej lokalite Európskeho justičného atlasu.

Európska justičná sieť
v občianskych a obchodných veciach

Kontakt

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo
pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť
Európska justičná sieť
v občianskych a obchodných veciach
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>